

0004

Na temelju članka 33. i 36. Zakona o Vladi Hrvatske Republike Herceg-Bosna ("Narodni list HR H-B", broj 1/93) Vlada Hrvatske Republike Herceg-Bosne donosi

UREDBU

o zdravstvenoj ispravnosti i zdravstvenom nadzoru nad namirnicama i predmetima opće uporabe

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovom Uredbom i propisima donesenim na temelju ove Uredbe ureduju se:

- uvjeti koje u pogledu zdravstvene ispravnosti moraju ispunjavati namirnice i predmeti opće uporabe koji se proizvode ili uvoze radi stavljanja u promet na domaćem tržištu,
- obavljanje zdravstvenog nadzora nad proizvodnjom i prometom namirnica i predmeta opće uporabe u svrhu osiguranja zdravstvene ispravnosti.

Odredbe ove Uredbe odnose se i na sirovine za proizvodnju namirnica i predmeta opće uporabe, začine, aditive i tvari koje služe za obogaćivanje namirnica.

Članak 2.

Namirnicama, u smislu ove Uredbe, smatra se sve što se upotrebljava za hranu ili piće u neprerađenom ili prerađenom obliku.

Namirnicom, u smislu ove Uredbe, smatra se i voda koja služi za javnu opskrbu pučanstva kao voda za piće, ili kao voda za proizvodnju namirnica i predmeta opće uporabe.

Članak 3.

Predmetima opće uporabe, u smislu ove Uredbe, smatraju se:

1. posude, pribor, oprema i uređaji za proizvodnju namirnica i predmeta opće uporabe i ambalaža za namirnice i predmete opće uporabe,
2. dječje igračke,
3. sredstva za osobnu higijenu, njegu i uljepšavanje lica i tijela, ,
4. sredstva za održavanje čistoće,
5. duhan, duhanske prerađevine i pribor za pušenje,
6. određeni predmeti i sredstva koja prilikom uporabe dolaze u neposredan dodir s kožom ili sluznicom.

II. ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST NAMIRNICA I PREDMETA OPĆE UPORABE

Članak 4.

Zdravstveno ispravnim namirnicama i predmetima opće uporabe, u smislu ove Uredbe, smatra se ispravnost glede senzorske i mikrobiološke ispravnosti, dopuštenost količina štetnih tvari, kao i ispravnost sastava od utjecaja na biološku vrijednost i dopuštenost uporabe aditiva, a sve utvrđeno ovom Uredbom i propisima donesenim na temelju ove Uredbe.

Članak 5.

Zdravstveno neispravnim smatraju se namirnice odnosno predmeti opće uporabe:

1. ako su im sastav ili senzorska svojstva zbog fizikalnih, kemijskih, mikrobioloških ili drugih procesa izmijenjeni u tolikoj mjeri da nisu prikladni za prehranu ili drugu namjenu,
2. ako sadrže patogene mikroorganizme ili patogene parazite,
3. ako sadrže bakterijske toksine, mikotoksine, histamin i njemu slične tvari iznad količina utvrđenih propisima,
4. ako sadrže prirodne toksine ili druge prirodne toksične tvari u količinama štetnim za zdravlje,
5. ako sadrže pesticide, metale, nemetale, ostatke veterinarskih lijekova i druge otrovne tvari u količinama štetnim za zdravlje,
6. ako sadrže aditive koji nisu dopušteni za proizvodnju namirnica, ili predmeta opće uporabe, ili ako sadrže nedopuštene količine aditiva koje su utvrđene posebnim propisima,
7. ako sadrže radionuklide iznad propisane granice, ili su ozračeni iznad granice utvrđene propisima,
8. ako su mehanički onečišćene primjesama koje mogu biti štetne za zdravlje ljudi, ili izazivaju odbojnost,
9. ako potječu od uginulih životinja, ili od životinja oboljelih od bolesti koje štetno utječu na zdravlje ljudi,
10. ako sadrže i druge mikroorganizme, parazite ili tvari u količinama štetnim za zdravlje ljudi.

Članak 6.

Zdravstveno neispravnim smatraju se i namirnice, odnosno predmeti opće uporabe kojima je istekao rok uporabe označen na njihovoj deklaraciji ili nemaju podatke o roku uporabe.

Namirnice, odnosno predmeti opće uporabe koji se smatraju zdravstveno neispravnim zato što im je istekao rok uporabe ili nemaju podatke o roku uporabe mogu se nakon odobrenja nadležnog organa iz članka 26. ove Uredbe upotrijebiti za proizvodnju namirnica, odnosno predmeta opće uporabe, ako se laboratorijskim ispitivanjem utvrdi da nisu štetne za zdravlje.

Članak 7.

Zdravstveno neispravnim glede sastava smatraju se i namirnice koje ne sadrže hranjive sastojke u količinama određenim propisima donesenim na temelju ove Uredbe, a kojima je zbog toga smanjena biološka vrijednost.

Članak 8.

Namirnice i predmeti opće uporabe u originalnom pakiranju u čijoj su proizvodnji upotrijebljeni aditivi moraju u deklaraciji proizvoda sadržavati oznaku o grupi upotrijebljenih aditiva.

Kada je provedbenim propisima utvrđeno, namirnice i predmeti opće uporabe moraju sadržavati i podatke o nazivu i količinama upotrijebljenih aditiva.

Članak 9.

Namirnicama se mogu dodavati vitamini, mineralne tvari, aminokiseline i druge dopuštene tvari radi njihovog obogaćivanja.

Namirnice moraju u deklaraciji imati podatke o vrsti i količini dodanih tvari.

Članak 10.

Namirnicama namijenjenim za prehranu osoba kod kojih je potrebno postići određeno djelovanje kontroliranom uporabom namirnica, mogu se u procesu proizvodnje promijeniti sastav ili fizikalna, kemijska, biološka ili druga svojstva u odnosu na istovrsne namirnice prirodnog sastava, a u skladu s provedbenim propisom.

Namirnice iz stavka 1. ovog članka moraju na deklaraciji, pored propisanog, imati i oznaku "dijetni proizvod".

Članak 11.

Za proizvodnju pojedinih vrsta predmeta opće uporabe mogu se upotrebljavati samo tvari čija je uporaba za tu svrhu dopuštena propisima o zdravstvenoj ispravnosti predmeta opće uporabe i u propisanim količinama.

Članak 12.

Zabranjeno je pripisivanje i reklamiranje ljekovitog svojstva namirnica i predmeta opće uporabe.

Zabranjeno je reklamirati namirnice ili predmete opće uporabe slikama, crtežima, znakovima, izrazima ili tekstovima i na bilo koji drugi način koji bi potrošače mogli dovesti u zabludu u pogledu stvarnog sastava, svojstava, namjene ili djelovanja tih namirnica i predmeta opće uporabe.

Članak 13.

Zabranjeno je reklamiranje alkoholnih pića, duhana i duhanskih prerađevina putem tiska, sredstava javnog priopćavanja, svih oblika reklame na javnim mjestima, objektima i sredstvima prometa, preko knjiga, časopisa, kalendara i odjevnih predmeta i preko naljepnica, plakata i letaka ako su te naljepnice, plakati i leci odvojeni od ambalaže, alkoholnih pića, odnosno duhana i duhanskih prerađevina.

Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na stručne knjige, časopise i druge stručne publikacije u kojima se objavljuju obavještenja o svojstvima alkoholnih pića, duhana, odnosno duhanskih prerađevina, ako su te stručne publikacije namijenjene isključivo proizvođačima ili prodavačima tih proizvoda.

Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na obavještanje potrošača o svojstvima proizvoda alkoholnih pića, duhana, odnosno duhanskih prerađevina i to u objektima u kojima se ti proizvodi prodaju.

Članak 14.

Proizvođači duhana i duhanskih prerađevina dužni su na originalnom pakiranju tih proizvoda staviti oznaku "Pušenje je štetno za zdravlje", i podatke o količini katrana i nikotina.

Visina slova oznake iz stavka 1. ovoga članka mora biti najmanje 3 mm.

III. ZDRAVSTVENI NADZOR NAD NAMIRNICAMA I PREDMETIMA OPĆE UPORABE

Članak 15.

Namirnice i predmeti opće uporabe koji se stavljaju u promet na domaćem tržištu podliježu zdravstvenom nadzoru.

Zdravstveni nadzor, u smislu ove Uredbe, obuhvaća:

- proizvodnju i promet namirnica, predmeta opće uporabe i sirovina namijenjenih za njihovu proizvodnju,
- objekte i prostorije u kojima se proizvode, čuvaju i stavljaju u promet namirnice i predmeti opće uporabe i sirovine za njihovu proizvodnju,
- postrojenja, uređaje, namještaj i pribor koji služi za proizvodnju ili promet namirnica i predmeta opće uporabe,
- prijevozna sredstva za namirnice i predmete opće uporabe,
- osobe koje na svojim radnim mjestima u proizvodnji i prometu dolaze u neposredan dodir s namirnicama i predmetima opće uporabe.

Članak 16.

Pod proizvodnjom namirnica i predmeta opće uporabe, u smislu ove Uredbe, smatra se njihova priprema, obrada i prerada.

Pod prometom namirnica i predmeta opće uporabe, u smislu ove Uredbe, smatra se opremanje, prijevoz, skladištenje, prodaja kao i drugi način stavljanja u promet namirnica i predmeta opće uporabe.

Članak 17.

Prostorije u kojima se namirnice i predmeti opće uporabe proizvode i stavljaju u promet moraju:

1. omogućavati održavanje mikroklimatskih uvjeta,
2. prostorno i funkcionalno zadovoljavati zahtjeve tehnološkog procesa i zaštite namirnica od zagađivanja,
3. biti zaštićene od utjecaja okoline, koji bi mogli štetno djelovati na zdravstvenu ispravnost,
4. biti sagrađene od materijala i na način koji omogućava lako održavanje čistoće,
5. biti dovoljno osvijetljene,
6. biti opskrbljene potrebnim sanitarnim prostorijama, uređajima i sredstvima za održavanje opće i osobne higijene,
7. ispunjavati druge propisane uvjete.

Prostorije, osim uvjeta iz stavka 1. ovog članka, moraju udovoljavati i uvjetima propisanim provedbenim propisom koje donosi ministar zdravstva, a za namirnice životinjskog podrijetla moraju udovoljavati uvjetima propisanim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti životinja i propisima donijetim na temelju njega.

Članak 18.

Postrojenja, namještaj, pribor i uređaji u prostorijama kojima se proizvode ili stavljaju u promet namirnice predmeti opće uporabe moraju biti izrađeni od materijal koji ne može štetno utjecati na zdravstvenu ispravnost izrađeni na način koji omogućuje lako održavanje njihov čistoće.

Članak 19.

Proizvodnja i promet namirnica i predmeta opće uporabe ne smije se obavljati u prostorijama:

1. u kojima se stanuje,
2. koje su u neposrednoj blizini objekata, prostorija postrojenja ili uređaja koji svojom uporabom mogu nepovoljno utjecati na zdravstvenu ispravnost,
3. koje nemaju osiguranu zdravstveno ispravnu vodu dispoziciju otpadnih tvari,
4. koje nisu spojene na vodovod i kanalizaciju, ako ovi postoje na mjestu gdje se objekt nalazi,
5. u kojima se ne mogu zaštititi od štetnog utjecaja okoline,
6. u kojima se drži roba koja može uzrokovati zdravstvenu neispravnost.

Članak 20.

Priprema i prodaja namirnica izvan prostorija i javnih mjesta određenih za prodaju namirnica može se obavljati samo pod uvjetima koji osiguravaju zdravstvenu ispravnost i koji su posebno propisani.

Pod pripremom i prodajom namirnica izvan prostorija u smislu ove Uredbe, smatra se:

1. priprema i prodaja na tržnicama i sajmovima koji nisu stalno prodajno mjesto,
2. priprema i prodaja na priredbama, izletištim, proslavama i slično,
3. putujuća prodaja industrijski pakiranih zamrznutih namirnica,
4. prodaja nepakiranog sladoleda i bezalkoholnih pića,
5. ambulatno usluživanje jela i pića.

Članak 21.

Mikrobiološka čistoća površine postrojenja, namještaja, pribora, opreme, uređaja, prijevoznih sredstava kao i ruke osoba koje u toku proizvodnje i prometa dolaze u dodir s namirnicama i predmetima opće uporabe mora biti u skladu s kriterijima propisa.

Članak 22.

Prijevoz namirnica mora se, obavljati na način koji osigurava njihovu zdravstvenu ispravnost. Posebno prijevozna sredstva i posebna ambalaža, namijenjena za prijevoz ili prijenos određenih namirnica, ne smiju se upotrebljavati u druge svrhe.

Članak 23.

Osobe koje na svojim radnim mjestima u proizvodnji ili prometu dolaze u neposredan dodir s namirnicama i sredstvima za održavanje osobne higijene, njegu i uljepšavanje lica i tijela moraju nositi posebnu radnu odjeću, a gdje to uvjeti rada zahtijevaju, i posebnu radnu obuću.

Radna odjeća i obuća namijenjena zdravstvenoj zaštiti u proizvodnji i prometu namirnica i sredstvima iz stavka 1. ovog članka ne smije se upotrebljavati izvan radnih mjesta.

Radnu odjeću i obuću dužna je nabaviti i održavati o svom trošku pravna, odnosno fizička osoba koja proizvodi, odnosno koja obavlja promet proizvoda.

Ministar zdravstva donosi provedbeni propis o posebnoj radnoj odjeći i obući.

Članak 24.

Pravne i fizičke osobe koje proizvode ili stavljaju u promet namirnice i predmete opće uporabe dužne su:

1. obaviti ispitivanje zdravstvene ispravnosti sirovina za proizvodnju namirnica i predmeta opće uporabe,
2. obaviti laboratorijsko ispitivanje proizvoda prije stavljanja u promet,
3. ispitivati mikrobiološku čistoću radnih površina i ruku osoba koje u tijeku proizvodnje i prometa dolaze u dodir s namirnicama i predmetima opće uporabe,
4. voditi evidenciju o obavljenim ispitivanjima.

Ministar zdravstva donosi provedbeni propis o opsegu, načinu i uvjetima ispitivanja zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opće uporabe, a kada se radi o namirnicama životinjskog podrijetla, uz suglasnost ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Članak 25.

Laboratorijsko ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opće uporabe mogu obavljati:

1. laboratoriji proizvođača na način propisan člankom 24. stavkom 2. ove Uredbe,
2. laboratoriji ovlašteni za analize,
3. laboratoriji ovlašteni za analize i superanalize.

Laboratorijska ispitivanja iz stavka 1. točka 2. i 3. ovoga članka mogu obavljati zdravstvene i druge pravne osobe.

Laboratoriji iz stavka 1. ovoga članka moraju ispunjavati propisane uvjete u pogledu stručnih djelatnika, prostorija i opreme.

Ministar zdravstva utvrđuje koje zdravstvene i druge pravne osobe udovoljavaju uvjetima iz stavka 3. ovog članka.

Ovlaštenje za to koje zdravstvene i druge pravne osobe mogu obavljati laboratorijska ispitivanja iz stavka 1. točke 2. i 3. ovog članka, objavljuje se u "Narodnom listu HR H-B".

Članak 26.

Zdravstveni nadzor nad proizvodnjom prometom namirnica i predmeta opće uporabe obavlja organ uprave nadležan za poslove sanitarne inspekcije, a nad proizvodnjom namirnica životinjskog podrijetla i organ uprave nadležan za poslove veterinarske inspekcije.

Članak 27.

Nadležni organi iz članka 26. ove Uredbe radi provjere zdravstvene ispravnosti imaju pravo uzimati uzorke u proizvodnji i prometu i uredno zapečecene i propisno označene dati ih na laboratorijsko ispitivanje u ovlaštene laboratorije.

Pod istim uvjetima, i u isto vrijeme, uzimaju se uzorci za analizu i superanalizu.

Pravne i fizičke osobe koje proizvode, uvoze ili stavljaju u promet namirnice i predmete opće uporabe dužne su nadležnim organima iz članka 26. ove Uredbe staviti besplatno na raspolaganje potrebne količine namirnica i predmeta opće uporabe, kao uzorak za laboratorijsko ispitivanje.

O uzimanju uzoraka, namirnica i predmeta opće uporabe sastavlja se zapisnik.

Uzimanje uzoraka vode, koja služi za javnu opskrbu pučanstva kao voda za piće, ili kao voda za proizvodnju namirnica, radi davanja ocjene o zdravstvenoj ispravnosti odredit će se propisima donijetim na temelju ove Uredbe.

Članak 28.

Nadležni organi iz članka 26. ove Uredbe dužni su uzeti uzorak za analizu odmah dostaviti ovlaštenom laboratoriju.

Uzorak namijenjen za superanalizu mora se, pod odgovarajućim uvjetima, čuvati do završetka analize.

Ovlašteni laboratorij, kojem je uzorak dostavljen, dužan je odmah započeti analizu uzorka, a nakon završetka analize sačiniti analitičko izvješće i odmah ga dostaviti organu koji mu je dostavio uzorak.

Analitičko izvješće mora sadržavati datum dostave, datum početka i završetka analize, nalaz i mišljenje je li uzorak ispravan ili neispravan, a ako je neispravan i zbog čega je neispravan.

Nadležni organ iz stavka 1. ovoga članka dužan je o rezultatu analize obavijestiti imatelja od koga je uzet uzorak.

Članak 29.

Rezultat analize uzoraka može se pobijati zahtjevom da se obavi superanaliza uzorka uzetog u isto vrijeme i na isti način, ispitan istom metodom.

Zahtjev se podnosi u roku tri dana od dana priopćenja rezultata analize.

Uzorak lako pokvarljive namirnice istodobno se šalje na analizu i superanalizu.

Ako rezultat superanalize nije u skladu s rezultatom analize, mjerodavan je rezultat superanalize uzorka.

Ovlašteni laboratorij ne može obavljati analizu i superanalizu istog uzorka.

Odredbe članka 28. ove Uredbe važe i za superanalizu.

Članak 30.

Troškove ispitivanja zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opće uporabe snosi pravna, odnosno fizička osoba koja ih proizvodi ili stavlja u promet, ako su uzorci namirnica ili predmeta opće uporabe neispravni.

Troškove ispitivanja zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opće uporabe snosi nadležni organ iz članka 26. ove Uredbe koji je dostavio uzorak radi ispitivanja, ako su uzorci namirnica i predmeta opće uporabe ispravni.

Troškovi ispitivanja mikrobiološke čistoće podmiruju se na isti način kao i troškovi ispitivanja zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opće uporabe iz stavka 1. i 2. ovog članka. Rezultat superanalize mjerodavan je i za troškove analize.

Članak 31.

Pravne i fizičke osobe koje proizvode, stavljaju u promet ili uvoze namirnice i predmete opće uporabe, dužni su nadležnim organima iz članka 26. ove Uredbe omogućiti obavljanje zdravstvenog nadzora, uvid u dokumentaciju, uzimanje uzoraka i nesmetan rad te dati podatke o sastavu, neophodne za njihovu identifikaciju i namjenu.

IV. ZDRAVSTVENI NADZOR NAD UVOZOM NAMIRNICA I PREDMETIMA OPĆE UPORABE

Članak 32.

Zdravstveni nadzor nad namirnicama i predmetima opće uporabe koji se uvoze obavlja se na granici i drugim mjestima koje utvrđuje ministar zdravstva.

Zdravstveni nadzor iz stavka 1. ovoga članka obavlja granični sanitarni inspektor, a zdravstveni nadzor nad namirnicama životinjskog podrijetla i granični veterinarski inspektor.

Članak 33.

Uvoznik namirnica, odnosno predmeta opće uporabe dužan je, prije carinjenja, podnijeti graničnom sanitarnom odnosno veterinarskom inspektoru zahtjev za pregled pošiljke koju uvozi radi utvrđivanja zdravstvene ispravnosti u mjestu u kojem se obavlja zdravstveni nadzor.

Organi carinske službe ne mogu obavljati carinjenje namirnica i predmeta opće uporabe dok od inspektora iz stavka 1. ovoga članka ne dobiju rješenje da pošiljka iz tog stavka, u pogledu zdravstvene ispravnosti, odgovara uvjetima koji su za takve namirnice, odnosno predmete opće uporabe propisani u Republici.

Organi carinske službe dužni su, u okviru svojih prava i dužnosti, omogućiti nadležnom graničnom sanitarnom odnosno veterinarskom inspektoru uvid u dokumentaciju nesmetano obavljanje zdravstvenog nadzora nad pošiljkama namirnica i predmeta opće uporabe koji se nalaze pod carinskim nadzorom i pružiti pomoć u provedbi nadležnih mjera.

Članak 34.

Izuzetno od odredbe članka 33. stavka 2. ove Uredbe organi carinske službe mogu, na zahtjev uvoznika, carinit pošiljku i bez dokaza o njevoj zdravstvenoj ispravnosti, ako je pošiljka podvrgnuta zdravstvenom nadzoru na temelju suglasnosti graničnog sanitarnog, odnosno veterinarskog, inspektora, koja se dostavlja i organu nadležnom za obavljanje zdravstvenog nadzora u mjestu isporuke, odnosno skladištenja.

Suglasnost iz stavka 1. ovog članka sadrži i podatke o mjestu i uvjetima skladištenja, načinu prijevoza i obvezama skladištara i korisnika, te druge uvjete važne za očuvanje zdravstvene ispravnosti pošiljke.

Uvoznik ne smije stavljati u promet niti prerađivati pošiljku iz stavka 1. ovoga članka do donošenja rješenja da je pošiljka zdravstveno ispravna. Ako se laboratorijskim ispitivanjima utvrdi da pošiljka iz stavka 1. ovoga članka, u pogledu zdravstvene ispravnosti, ne udovoljava propisanim uvjetima, uvoznik će o svom trošku postupiti u skladu s rješenjem donijetim na temelju ovlaštenja iz članka 38. ove Uredbe.

Članak 35.

Troškove nadzora i utvrđivanja zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opće uporabe, koji se uvoze, snosi uvoznik.

Ministar zdravstva propisuje visinu i način plaćanja naknade za pokrivanje troškova nadzora iz stavka 1. ovog članka, a za namirnice životinjskog podrijetla uz suglasnost ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Članak 36.

Odredbe ove Uredbe primjenjuju se na namirnice predmete opće uporabe koji se uvoze, u slobodne i carinske zone ili u konsignacijska skladišta Republike.

Članak 37.

Odredbe ove Uredbe, koje se odnose na zdravstveni nadzor nad uvozom namirnica i predmeta opće uporabe i na organ nadležan za obavljanje zdravstvenog nadzora, primjenjuju se i na namirnice i predmete opće uporabe, koji su bili izvezeni, ako se takve namirnice i predmeti opće uporabe vraćaju izvozniku.

V. OVLAŠTI NADLEŽNIH ORGANA

Članak 38.

U obavljanju nadzora nadležni organi iz članka 26. i 32. ove Uredbe imaju pravno i dužnost poduzimati sljedeće mjere:

1. privremeno zabraniti proizvodnju i promet namirnica i predmeta opće uporabe, za koje se posumnja da nisu zdravstveno ispravni, dok se laboratorijskim ispitivanjem ne utvrdi njihova zdravstvena ispravnost,
2. zabraniti promet i uporabu zdravstveno neispravnih namirnica i predmeta opće uporabe za ljudsku prehranu,
3. naložiti oduzimanje i uništenje zdravstveno neispravnih namirnica i predmeta opće uporabe ili, ako je to svrsishodno, izvršiti denaturaciju i preradu u tehničke svrhe,
4. zabraniti uvoz zdravstveno neispravnih namirnica i predmeta opće uporabe i narediti njihovo vraćanje pošiljatelju,
5. naložiti uništenje zdravstveno neispravnih namirnica i predmeta opće uporabe koji se uvoze, ako se pošiljka ne može vratiti pošiljatelju ili postupiti kao u točki 3. ovog članka,
6. naložiti otklanjanje nedostataka u proizvodnji i prometu namirnica i predmeta opće uporabe,
7. zabraniti uporabu objekta, prostorija, postrojenja i uređaja za proizvodnju ili promet namirnica i predmeta opće uporabe koji ne odgovaraju propisanim zdravstvenim uvjetima dok se ne ispune propisani uvjeti.

Mjere iz stavka 1. ovog članka naređuju se rješenjem donijetim u upravnom postupku. Žalba protiv ovog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 39.

Nadležni organi iz članka 26. ove Uredbe mogu, prilikom obavljanja nadzora, izdati i usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera osiguranja:

1. kada opasnost za zdravlje ili život ljudi zahtijeva da se određena mjera osiguranja poduzme odmah, bez odlaganja,
2. kada postoji opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja stvari ili dokaza ako se mjera osiguranja ne poduzme odmah,
3. kada se radi o namirnicama koje pravne i fizičke osobe stavljaju u promet izvan prostorija i javnih mjesta određenih za prodaju namirnica.

Nadležni organi iz stavka 1. ovog članka mogu naložiti izvršenje usmenog rješenja odmah. Usmeno rješenje mora se unijeti u zapisnik o izvršenom pregledu.

Nadležni organi iz stavka 1. ovog članka dužni su izdati pismeni otprijavač rješenja.

Članak 40.

Namirnice i predmeti opće uporabe, čije je stavljanje u promet zabranjeno, u pravilu se ne oduzimaju, već se ostavljaju na čuvanje onome kod koga su zatečeni, uz popis koji se prilaže zapisniku o uzimanju uzorka. Iznimno ako postoji opasnost od ostave na čuvanju onome kod koga su zatečeni, nadležni organ iz članka 26. ove Uredbe izdat će naredbu o privremenom oduzimanju namirnica ili predmeta opće uporabe radi osiguranja. Troškove prijevoza i čuvanja snosi pravna, odnosno fizička osoba od koje su predmeti oduzeti.

Ako postoji opasnosti da se lakopokvarljive namirnice pokvare prije nego ispitivanje uzoraka bude završeno, nadležni organi iz članka 26. ove Uredbe mogu odobriti njihovu uporabu i preradu za druge svrhe i prije dobivanja konačnog rezultata ispitivanja uzoraka.

Članak 41.

Ako se ispitivanjem uzoraka ustanovi da su namirnice ili predmeti opće uporabe zdravstveno neispravni, nadležni organi iz članka 26. ove Uredbe potvredit će svojim rješenjem naredbu iz članka 40. ove Uredbe i zabraniti svako raspolaganje tim proizvodima za potrebe građana.

Nadležni organi iz članka 26. ove Uredbe mogu, na prijedlog pravne, odnosno fizičke osobe kojima namirnice, odnosno predmeti opće uporabe pripadaju, odobriti da se oni upotrijebe ili prerade u druge svrhe. U tom slučaju ovaj organ može takve proizvode prije uporabe ili prerade onesposobiti za ljudsku uporabu dodavanjem odgovarajućih sredstava (denaturiranje i dekarakterizacija), ili može naložiti da se oni denaturiranjem, odnosno dekarakterizacijom, onesposobe za ljudsku uporabu.

Nadležni organi iz članka 26. ove Uredbe naložit će da se neispravne namirnice ili predmeti opće uporabe pod njegovim nadzorom unište:

1. ako od namirnica, odnosno predmeta opće uporabe, prijeti neposredna opasnost po zdravlje ljudi,
2. ako vlasnik namirnica, odnosno predmeta opće uporabe, ne dostavi u roku koji mu odredi, prijedlog za uporabu ili preradu u druge svrhe.

Korištenje namirnica ili predmeta opće uporabe ili njihova prerada, ali i njihovo onesposobljavanje za ljudsku uporabu, u slučaju kada to ne obavlja sam nadležni organ iz članka 26. ove Uredbe, obavlja se pod njegovim nadzorom. Troškove u svezi s uništenjem namirnica ili predmeta opće uporabe, njihovom preradom ili njihovim onesposobljavanjem za ljudsku uporabu, snosi onaj kod koga su namirnice, odnosno predmeti opće uporabe zatečeni.

Članak 42.

Ako se za zdravstveno neispravnu namirnicu ili predmet opće uporabe može pretpostaviti da se nalazi u prometu na širem području, Ministarstvo zdravstva - Sanitarna inspekcija dužna je o tome obavijestiti nadležne organe iz članka 26. ove Uredbe na području Republike.

Članak 43.

Ako nadležni organi iz članka 26. ove Uredbe prilikom obavljanja nadzora posumnjaju da se u proizvodnji koriste po zdravlje štetne ili nedopuštene tvari, odnosno sirovine, imaju pravo obustaviti proizvodnju i naložiti ispitivanje svih sumnjivih sirovina i gotovih proizvoda u koje su te sirovine, odnosno tvari ugrađene.

VI. KAZNE ODREDBE

A. PRIVREDNI PRIJESTUP

Članak 44.

Novčanom kaznom od 500 do 2.500 DEM, plativo u DEM ili u HRD po srednjem tečaju kojeg utvrđuje i objavljuje Ministarstvo financija na dan uplate, kaznit će se za privredni prijestup pravna osoba koja se bavi proizvodnjom, uvozom ili prometom namirnica ili predmeta opće uporabe:

1. ako proizvodi ili stavi u promet namirnice ili predmete opće uporabe koji su zdravstveno neispravni (članak 5. i 6.),
2. ako u proizvodnji ili prometu namirnica ili predmeta opće uporabe upotrijebi aditive i druge sastojke protivno propisanim uvjetima (članak 8. stavak 2., članak 9. stavak 1. i članak 10. stavak 1.),
3. ako za proizvodnju pojedinih vrsta namirnica ili predmeta opće uporabe upotrijebi tvari čija uporaba ili količina nije dopuštena (članak 11.).

Za radnju iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za privredni prijestup i odgovorna osoba u pravnoj osobi koja se bavi proizvodnjom, uvozom ili prometom namirnica ili predmeta opće uporabe novčanom kaznom od 50 do 150 DEM plativo u DEM ili u HRD po srednjem tečaju kojeg utvrđuje i objavljuje Ministarstvo financija na dan uplate.

Članak 45.

Novčanom kaznom od 500 do 1.500 DEM, plativo u DEM ili HRD po srednjem tečaju kojeg utvrđuje i objavljuje Ministarstvo financija na dan uplate, kaznit će se za privredni prijestup pravna osoba koja se bavi proizvodnjom, uvozom ili prometom namirnica ili predmeta opće uporabe, ili javnim priopćavanjem, odnosno reklamiranjem proizvoda i usluga:

1. ako stavi u promet namirnice koje ne sadrže hranjive sastojke u količinama određenim propisima kojima je usljed toga smanjena biološka vrijednost (članak 7.),
2. ako propisuje ljekovito svojstvo namirnicama ili predmetima opće uporabe, kao i reklamiranje na drugi način, protivno odredbama ove uredbe (Članak 12),
3. ako reklamira alkoholna pića, duhan ili duhanske prerađevine (članak 13.),
4. ako na originalnom pakiranju duhana i duhanskih prerađevina ne stavi oznaku: "Pušenje je štetno za zdravlje" ili podatke o količini katrana i nikotina i ako slova nemaju visinu najmanje 3 mm (članak 14.).

Za radnju iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za privredni prijestup i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 50 do 100 DEM, plativo u DEM ili HRD po srednjem tečaju kojeg utvrđuje i objavi Ministarstvo financija na dan uplate.

B. PREKRŠAJI

Članak 46.

Novčanom kaznom od 100 do 1.000 DEM, plativo u DEM ili u HRD po srednjem tečaju kojeg utvrđuje i objavljuje Ministarstvo financija na dan uplate, kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja se bavi proizvodnjom, uvozom ili prometom namirnica ili predmeta opće uporabe:

1. ako stavi u promet i nedeklarirane odnosno netočno i nepotpuno deklarirane namirnice ili predmete opće uporabe koji, prije stavljanje u promet, podliježu obveznom deklariranju (članak 8. stavak 1., članak 9. stavak 2. i članak 10. stavak 2.),
2. ako za proizvodnju ili promet namirnica i predmeta opće uporabe upotrebljava prostorije, postrojenja, namještaj, pribor ili uređaje koji ne odgovaraju propisanim uvjetima ili je njihova mikrobiološka čistoća kao i ruke osoba koje dolaze u dodir s namirnicama i predmetima opće uporabe takva da ugrožavaju njihovu zdravstvenu ispravnost ili ne vrše ispitivanje mikrobiološke čistoće (članak 17., 18. i 21.),
3. ako obavlja proizvodnju ili promet namirnica i predmeta opće uporabe u prostorijama čija je uporaba za svrhu zabranjena ili prodaje namirnice izvan prostorija javnih mjesta određenih za prodaju (članak 19. i 20.),
4. ako obavlja prijevoz namirnica na način koji osigurava njihovu zdravstvenu ispravnost ili ako posebna prijevozna sredstva i posebnu ambalažu namijenjenu za prijevoz, odnosno prijenos određenih namirnica upotrijebi u druge svrhe (članak 22.),
5. ako ne osigura da osobe koje na svojim radnim mjestima u proizvodnji ili prometu dolaze u neposredni dodir s namirnicama ili sredstvima za održavanje osobne higijene, njegu i uljepšavanje lica i tijela, nose posebnu radnu odjeću i obuću ili ne spriječi njihovu upotrebu izvan radnih mjesta, odnosno ako se nabavljena radna odjeća i obuća ne nosi (članak 23.),
6. ako ne obavlja ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica, odnosno predmeta opće uporabe ili ne vodi evidenciju na propisan način (članak 24.),
7. ako organu nadležnom za obavljanje zdravstvenog nadzora ne stavi besplatno na raspolaganje, radi uzima uzorka, potrebne količine namirnica ili predmeta opće uporabe, ili ako ne omogući obavljanje zdravstvenog nadzora, uvid u dokumentaciju, uzimanje uzoraka i nesmetan rad, ili ne da podatke o vrsti, sastavu i čistoći sirovina, kemijskih sredstava i drugih supstancija upotrijebljenih u proizvodnji namirnica, odnosno predmeta opće uporabe, od kojih se uzimaju uzorci (članak 27. stavak 3. i članak 31.),
8. ako graničnom sanitarnom, odnosno veterinarskom inspektoratu prije carinjenja ne podnese zahtjev za pregled pošiljke namirnica ili predmeta opće uporabe koje uvozi (članak 33. stavak 1.),
9. ako stavi u promet ili prerađuje pošiljku koja se uvozi prije donošenja rješenja na temelju laboratorijskog ispitivanja daje zdravstveno ispravna (članak 34. stavak 3.),
10. ako ne postupi po rješenju iz članka 38. i 39. ove Uredbe,
11. ako ne uništi namirnice, odnosno predmete opće uporabe i njihove sirovine čije je uništenje naređeno, jli ako ne onesposobi za ljudsku uporabu namirnice, odnosno predmete opće uporabe čije je onesposobljavanje naređeno (članak 41.).

Za radnju iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi koja se bavi proizvodnjom, uvozom ili prometom namirnica ili predmeta opće uporabe novčanom kaznom od 50 do 150 DEM, plativo u DEM ili u HRD po srednjem tečaju kojeg utvrđuje i objavljuje Ministarstvo financija na dan uplate.

Članak 47.

Za radnju iz članka 44., 45. i 46. stavak 1. ove Uredbe kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja samostalno osobnim radom obavlja djelatnost, poljoprivredni proizvođač koji neposredno sudjeluje u prometu namirnica i druge fizičke osobe koje se bave prometom namirnica i predmeta opće uporabe, novčanom kaznom od 50 do 500 DEM ili HRD po srednjem tečaju kojeg utvrđuje i objavljuje Ministarstvo financija na dan uplate.

Članak 48.

Novčanom kaznom od 50 do 150 DEM, plativo u DEM ili u HRD po srednjem tečaju kojeg utvrđuje i objavljuje Ministarstvo financija na dan uplate, kaznit će se za prekršaj djelatnik organa carinske službe ako obavi carinjenje namirnica ili predmeta opće uporabe bez rješenja graničnoga sanitarnog, odnosno veterinarskog inspektora da prijavljena pošiljka u pogledu zdravstvene ispravnosti odgovara propisima ili ako graničnom sanitarnom, odnosno veterinarskom inspektoratu ne omogući uvid u dokumentaciju i nesmetano obavljanje zdravstvenog nadzora nad pošiljkama namirnica i predmeta opće uporabe koji se nalaze pod carinskim nadzorom ili ne pruži pomoć u provedbi naređenih mjera zabrane uvoza ili uništenja pošiljki štetnih po zdravlje ljudi (članak 33. stavak 2. i 3.).

Članak 49.

Kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom na licu mjesta od 20 DEM, a u ponovljenom slučaju istovrsnog povrata učinitelja prekršaja izvršen nakon pravomoćnosti rješenja, odnosno plaćene kazne na licu mjesta, novčanom kaznom od 50 DEM, plativo u DEM ili u HRD po srednjem tečaju kojeg utvrđuje i objavljuje Ministarstvo financija na dan uplate, odgovorna osoba u pravnoj osobi koja obavlja proizvodnju ili promet namirnica, fizička osoba, kao i druga osoba zaposlena neposredno u proizvodnji ili prometu namirnica, ako grubim kršenjem osnovnih zahtjeva higijene pri radu s namirnicama, ili u održavanju osobne higijene ili čistoće radne odjeće i obuće, radnih i pomoćnih prostorija, uređaja i pribora za rad ugrožava higijensku proizvodnju ili promet namirnica.

VII. OVLAŠTI ZA DONOŠENJE PROVEDBENIH PROPISA

Članak 50.

Ovlašćuje se ministar zdravstva da donese provedbene propise:

1. o zdravstvenoj ispravnosti vode koja služi za javnu opskrbu pučanstva kao voda za piće ili kao voda za proizvodnju namirnica namijenjenih prodaji (članak 4. i članak 27. stavak 6.),

- 2.o uvjetima u pogledu mikrobiološke ispravnosti, kojima moraju odgovarati namirnice u prometu (članak 4. i članak 5. točka 10.),
- 3.o količinama pesticida, toksina, mikotoksina, metala i histamina i sličnih tvari koje se mogu nalaziti u namirnicama, te o drugim uvjetima u pogledu zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opće uporabe (članak 5. točka 3., 4. i 5.),
- 4.o aditivima koji se mogu nalaziti u namirnicama i predmetima opće uporabe (članak 4. i članak 5. točka 6.),
- 5.o uvjetima uz koje se mogu stavljati u promet namirnice i predmeti opće uporabe konzervirani zračenjem (članak 5. točka 6.),
- 6.o zdravstvenoj ispravnosti namirnica u pogledu sadržaja hranjivih sastojaka od utjecaja na biološku vrijednost (članak 7.),
- 7.o uvjetima u pogledu zdravstvene ispravnosti dijetnih namirnica koje se mogu stavljati u promet (članak 10. stavak 1.),
8. o uvjetima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opće uporabe koji se mogu stavljati u promet (članak 11.),
9. o uvjetima, koje moraju ispunjavati prostorije za proizvodnju i promet namirnica i predmeta opće uporabe (članak 17. stavak 2.),
10. o uvjetima za pripremu i prodaju namirnica izvan prostorija (članak 20. stavak 1.),
- 11.o normativima mikrobiološke čistoće i metode njegovog određivanja (članak 21.),
- 12.o radnoj odjeći i obući potrebnoj radi zdravstvene zaštite proizvoda iz članka 23. stavka 4. ove Uredbe,
- 13.o opsegu, uvjetima i načinu ispitivanja namirnica i predmeta opće uporabe u toku proizvodnje i načinu vođenja evidencije o izvršenim ispitivanjima proizvoda (članak 24. stavak 2.),
- 14.o uvjetima koje moraju ispunjavati laboratoriji proizvođača u pogledu stručnih djelatnika, prostorija i opreme (članak 25. stavak 3.),
- 15.o uvjetima u pogledu stručnih djelatnika, prostorija i opreme koje moraju ispunjavati zdravstvene i druge pravne osobe za obavljanje analiza i superanaliza namirnica odnosno predmeta opće uporabe (članak 25. stavak 4.),
- 16.kojim utvrđuju koje zdravstvene i druge pravne osobe ispunjavaju uvjete za analizu i superanalizu namirnica i predmeta opće uporabe (članak 25. stavak 5.),
- 17.o načinu uzimanja uzoraka, odnosno o metodama za obavljanje analiza i superanaliza namirnica i predmeta opće uporabe (članak 27. stavak 7.),
- 18.kojim određuje mjesta u kojim se obavlja carinjenje iz članka 32. ove Uredbe,
- 19.o visini i načinu plaćanja naknade za pokrivanje troškova iz članka 35. stavak 2. ove Uredbe.
- Ministar zdravstva donosi provedbene propise iz stavka 1 točke 9., 13. i 19. ovog članka uz suglasnost ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede kada se radi o namirnicama životinjskog podrijetla.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 51.

Ministar zdravstva donijet će propise iz članka 50. ove Uredbe u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Do donošenja propisa iz stavka 1. ovog članka ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o zdravstvenoj ispravnosti živežnih namirnica i predmeta opće uporabe koji je preuzet na temelju Zakona o preuzimanju saveznih zakona koji se u Republici BiH primjenjuju kao republički zakoni ("Službeni list RBiH", broj 2/92) i Zakon o zdravstvenom nadzoru životnih namirnica i predmeta opće uporabe ("Službeni list SR BiH", broj 43/86 i 18/90):

- Pravilnik o uvjetima u pogledu mikrobiološke ispravnosti kojima moraju odgovarati živežne namirnice u prometu ("Službeni list SFRJ", broj 45/ 83. i 43/89.),
- Pravilnik o uvjetima u pogledu zdravstvene ispravnosti dijetnih namirnica koje se mogu stavljati u promet ("Službeni list SFRJ", broj 4/85., 70/86. i 69/91),
- Pravilnik o metodama određivanja udjela nitrata u dječijoj hrani („Službeni list SFRJ“, broj 2/87)
- Pravilnik o higijenskoj ispravnosti vode za piće ("Službeni list SFRJ", broj 33/87. i 23/91),
- Pravilnik o količinama pesticida i drugih otrovnih tvari, hormona, antibiotika i mikrotoksina koji se mogu nalaziti u živežnim namirnicama ("Službeni list SFRJ", broj 59/ 83),
- Pravilnik o metodama obavljanja mikrobioloških analiza i superanaliza živežnih namirnica ("Službeni list SFRJ", 25/80),
- Pravilnik o metodi analiza i superanaliza za određivanje količine teških metala (olova, bakra, željeza i nikla) u živežnim namirnicama - uljima, mastima i margarinu ("Službeni SFRJ", broj 33/84),
- Pravilnik o uvjetima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opće uporabe koji se mogu stavljati u promet ("Službeni list SFRJ", broj 26/83., 61/84., 56/86., 50 50/89. i 18/91.),
- Pravilnik o uvjetima uz koje se mogu stavljati u promet živežne namirnice i predmeti opće uporabe, konzervirane zračenjem („Službeni list“ SFRJ", broj 68/84),
- Uputstvo o načinu dostave izvještaja o provedbi zakona o zdravstvenoj ispravnosti živežnih namirnica i predmeta opće upotrebe, te propisa donesenih na temelju tog Zakona ("Službeni list SFRJ", broj 45/84),
- Uputstvo o načinu uzimanja uzoraka za obavljanje analiza i superanaliza namirnica i predmeta opće upotrebe ("Službeni list SFRJ", broj 60/78),
- Pravilnik o metodama određivanja PH-vrijednosti količine toksičnih metala i nemetala u sredstvima za održavanje osobne higijene, njegu i uljepšavanje lica i tijela, o metodama utvrđivanja mikrobiološke ispravnosti sredstava ("Službeni list SFRJ", broj 46/83),
- Pravilnik o uslovima i načinu vršenja zdravstvenog pregleda životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe u tijeku proizvodnje i vođenja evidencije o izvršenom ispitivanju ("Službeni list SR BiH", broj 25/87),
- Pravilnik o uslovima za prodaju životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe van prostorija određenih za prodaju i način vršenja zdravstvenog nadzora ("Službeni list SR BiH", broj 12/77),

- Naredba o određivanju ustanova u kojima se može vršiti ispitivanje namirnica ("Službeni list SR BiH", broj 7/-, 29/62, 44/64, 17/72),
- Pravilnik o posebnoj radnoj odjeći i obući lica koja rade u proizvodnji i prometu životnih namirnica i predmeta opće upotrebe ("Službeni list SR BiH", broj 25/87).

Članak 53.

Danom stupanja na snagu ove Uredbe na teritoriju Republike neće se primjenjivati Zakon o zdravstvenom nadzoru životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe ("Službeni list SR BiH", broj 43/86 i 18/90) i Zakon o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe ("Službeni list SFRJ", broj 53/91), koji je preuzet na temelju Uredbe sa zakonskom snagom o preuzimanju saveznih zakona koji se u R BiH primjenjuju kao republički zakoni ("Službeni list RBiH", broj 2/92).

Članak 54.

Ova Uredba stupa na snagu danom objave u "Narodnom listu HR H-B".

Bosna i Hercegovina
Hrvatska Republika Herceg-Bosna
- VLADA -
Broj: 01-I-734/93.
Mostar, 9. prosinca 1993.

Predsjednik Vlade HR H-B
dr. Jadranko Prlić, v.r.